

SYLABUS – OPIS ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU

I. Informacje ogólne

1. Nazwa zajęć/przedmiotu: **TEORIA ZRÓŻNICOWANIA SPOŁECZNEGO**
2. Kod zajęć/przedmiotu: **24-PCDL-TZS**
3. Rodzaj zajęć/przedmiotu (obowiązkowy lub fakultatywny): **fakultatywny**
4. Kierunek studiów: **socjologia**
5. Poziom studiów (I lub II stopień, jednolite studia magisterskie): **I stopień**
6. Profil studiów (ogólnoakademicki / praktyczny): **ogólnoakademicki**
7. Rok studiów (jeśli obowiązuje): **II rok**
8. Rodzaje zajęć i liczba godzin (np.: 15 h W, 30 h ĆW): **30W**
9. Liczba punktów ECTS: **3**
10. Imię, nazwisko, tytuł / stopień naukowy, adres e-mail prowadzącego zajęcia: dr Przemysław Pluciński, plucin@amu.edu.pl
11. Język wykładowy: **j. polski**
12. Zajęcia / przedmiot prowadzone zdalnie (e-learning) (tak [częściowo/w całości] / nie): **nie**

II. Informacje szczegółowe

1. Cele zajęć/przedmiotu:

| | |
|----|---|
| C1 | Przekazanie podstawowych pojęć z zakresu teorii zróżnicowania społecznego |
| C2 | Przekazanie wiedzy na temat klasycznych i współczesnych ujęć badawczych: ujęcia |
| C3 | Rozwinięcie umiejętności wykorzystywania kategorii teoretycznych (pojęć i perspektyw teoretyczno-epistemologicznych) do rozumienia i opisu oraz wyjaśniania zjawisk z zakresu zróżnicowania społecznego |
| C4 | Rozwój umiejętności świadomego wyboru perspektywy teoretyczno-poznawczej oraz rozumienie konsekwencji tego wyboru |

2. Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych (jeśli obowiązują):

Brak wstępnych wymagań

3. Efekty uczenia się (EU) dla zajęć i odniesienie do efektów uczenia się (EK) dla kierunku studiów:

| Symbol EU dla zajęć/przedmiotu | Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia EU student/ka: | Symbole EK dla kierunku studiów |
|--------------------------------|--|---------------------------------|
| TZS_01 | Zna podstawowe pojęcia z zakresu socjologii zróżnicowania społecznego | K_W01; K_W06 |
| TZS_02 | Rozumie różnicę między konkurencyjnymi perspektywami teorii zróżnicowania społecznego | K_W05 |
| TZS_03 | Rozumie i potrafi opisać oraz wyjaśnić procesy społecznego zróżnicowania i nierówności. | K_W01 |
| TZS_04 | Ma rozwiniętą umiejętność korzystania z i/lub samodzielnego przygotowywania opracowań o charakterze naukowym | K_U01 |
| TZS_05 | Prezentuje, argumentuje i dyskutuje postawione tezy, potrafi przedstawić je w formie pisemnej i/lub publicznej prezentacji | K_U14, K_U20, K_K15 |
| TZS_06 | Współpracuje w zespole | K_U05, K_K15K_K18 |

4. Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się (EU) z odniesieniem do odpowiednich efektów uczenia się (EU) dla zajęć/przedmiotu

| Treści programowe dla zajęć/przedmiotu: | Symbol EU dla zajęć/przedmiotu |
|---|--------------------------------|
| Struktura w socjologii: definicje, próba systematyzacji. Zróżnicowanie a struktura społeczna | TZS_01 |
| Zróżnicowanie a nierówności społeczne. Nierówności w społeczeństwach przedprzemysłowych | TZS_01, TZS_02 TZS_03 |
| Główne podejścia do problemu zróżnicowania społecznego: teorie klas, teoria stratyfikacji, zróżnicowanie społeczno-zawodowe. | TZS_01, TZS_02 TZS_03 |
| Zróżnicowanie klasowe w klasycznym / leseferystycznym i we współczesnym kapitalizmie. | TZS_01, TZS_02 TZS_03 |
| Teza o śmierci klas, teza o zburzeniu klasy robotniczej. | TZS_01, TZS_02 TZS_03 |
| Teorie stratyfikacji / funkcjonalna teoria uwarstwienia / klasa średnia / problemy z klasą średnią. | TZS_01, TZS_02 TZS_03 |
| Teorie zróżnicowania społeczno-zawodowego, skale zawodów. | TZS_01, TZS_02 TZS_03 |
| Redystrybucja <i>versus</i> uznanie – różnice materialne <i>versus</i> zróżnicowanie kulturowe i dylematy sprawiedliwości społecznej. | TZS_01, TZS_02 TZS_03 |
| Klasa, rasa płeć i macierz dominacji. Zróżnicowanie i nierówności społeczne w świetle teorii krytycznych i czarnego feminizmu. | TZS_01, TZS_02 TZS_03 |
| Problemy współczesnego kapitalizmu – prekaryzacja pracy i prekariat | TZS_01, TZS_02 TZS_03 |
| Problem legitymizacji nierówności. | TZS_01, TZS_02 TZS_03 |
| Prezentacja / referat wykonane przez słuchaczy/słuchaczki kursu indywidualnie lub w małych grupach, poświęcona możliwie kompleksowej prezentacji wybranego ruchu społecznego. | TZS_04, TZS_05, TZS_06 |

5. Zalecana literatura:

Bourdieu P., *Co tworzy klasę społeczną? O teoretycznym i praktycznym istnieniu grup*, „Recykling Idei”, Nr 11/2009, ss. 36-46

Bourdieu P., *Dystynkcja: klasy i klasyfikacje*, [w:] *Współczesne teorie socjologiczne*, Jasińska-Kania A., Nijakowski L., Szacki J., Ziółkowski M., (red.), Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2006, , str. 634-651

Collins P.H., *Czarna myśl feministyczna macierzy dominacji*, [w:] Jasińska-Kania A., Nijakowski L., Szacki J., Ziółkowski M., (red.), Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2006, , str. 1185-1196

Domański H. (red.), *Zmiany stratyfikacji społecznej w Polsce*, IFiS PAN, Warszawa 2008

Domański H., Sawiński Z., Słomczyński K.M., *Nowa klasyfikacja i skale zawodów. Socjologiczne wskaźniki pozycji społecznej w Polsce*, Wydawnictwo IFiS PAN, Warszawa

Domański H., *Struktura społeczna*, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2004 i wydania późniejsze, rozszerzone

Dunn E., *Prywatyzując Polskę. O bobofrutach, wielkim biznesie i restrukturyzacji pracy*, Wydawnictwo Krytyki Politycznej, Warszawa 2008

Fraser N., *Od redystrybucji do uznania różnicy. Dylematy sprawiedliwości w erze „postsocjalistycznej”*, w: , [w:] *Współczesne teorie socjologiczne*, tom 2, Jasińska-Kania, A.,

Nijakowski, L., Szacki, J., Ziółkowski, M. (red.), Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2006, s.1165-1174.

Gdula M., Sadura P., 2012, *Style życia i porządek klasowy w Polsce*, Wydawnictwo Scholar, Warszawa 2012

Hamilton M., Hirszowicz M., *Klasy i nierówności społeczne w perspektywie porównawczej*, ISP PAN, Warszawa 1995

hooks b., *Teoria feministyczna. Od marginesu do centrum*, Wydawnictwo Krytyki Politycznej, Warszawa 2013

Kozyr-Kowalski St., *Klasy i stany. Max Weber a współczesne teorie stratyfikacji społecznej*, Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa 1979

Kozyr-Kowalski St., *Socjologia, społeczeństwo obywatelskie i państwo*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Poznań 1999

Ost D., *Kłęska „Solidarności”. Gniew i polityka w postkomunistycznej Europie*, Muza, Warszawa 2007

Podemski K., *Spółczesność Europy Środkowo-Wschodniej. Projekt Eurequal*, Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań 2011.

Standing G., *Prekariat. Nowa niebezpieczna klasa*, PWN, Warszawa 2014

Tittenbrun J., *Gospodarka w społeczeństwie. Zarys socjologii gospodarki i socjologii ekonomicznej w ujęciu strukturalizmu socjoekonomicznego*, Zysk i S-ka, Poznań 2012

Tittenbrun J., *Kolonizacja nauki i świata przez kapitał. Teoria światów równoległych w wydaniu socjologii wiedzy*, Zysk i S-ka, Poznań 2014

Tittenbrun J., Klasa średnia – mit czy byt?, „Studia krytyczne”, nr 2/2016, s. 62-85

Tittenbrun J., *Wprowadzenie do materialistyczno-historycznej teorii społeczeństw*, Kolegium Otryckie, Warszawa 1996

Urbański J., *Prekariat i nowa walka klas*, Książka i Prasa, Warszawa 2014

Żuk P. (red.), *Podziały klasowe i nierówności społeczne. Refleksje socjologiczne po dwóch dekadach realnego kapitalizmu w Polsce*, Oficyna Naukowa, Warszawa 2010

III. Informacje dodatkowe

1. Metody i formy prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych EU (proszę wskazać z proponowanych metod właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne)

| Metody i formy prowadzenia zajęć | X |
|--|---|
| Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień | x |
| Wykład konwersatoryjny | |
| Wykład problemowy | |
| Dyskusja | x |
| Praca z tekstem | x |
| Metoda analizy przypadków | |
| Uczenie problemowe (Problem-based learning) | |
| Gra dydaktyczna/symulacyjna | |
| Rozwiązywanie zadań (np.: obliczeniowych, artystycznych, praktycznych) | |
| Metoda ćwiczeniowa | |
| Metoda laboratoryjna | |
| Metoda badawcza (dociekania naukowego) | |
| Metoda warsztatowa | |
| Metoda projektu | |
| Pokaz i obserwacja | |
| Demonstracje dźwiękowe i/lub video | |
| Metody aktywizujące (np.: „burza mózgów”, technika analizy SWOT, technika drzewka decyzyjnego, metoda „kuli śnieżowej”, konstruowanie „map myśli”) | |
| Praca w grupach | |

| | |
|-----------------|---|
| Inne (jakie?) - | |
| Referat | x |

2. Sposoby oceniania stopnia osiągnięcia EU (proszę wskazać z proponowanych sposobów właściwe dla danego EU lub/i zaproponować inne)

| Sposoby oceniania | Symbole EU dla zajęć/przedmiotu | | | | | |
|---|---------------------------------|------------|------------|------------|------------|------------|
| | TZS _01 | TZS _02 | TZS _03 | TZS _04 | TZS _05 | TZS _06 |
| Egzamin pisemny | x | x | x | x | | |
| Egzamin ustny | | | | | | |
| Egzamin z „otwartą książką” | | | | | | |
| Kolokwium pisemne | | | | | | |
| Kolokwium ustne | | | | | | |
| Test | | | | | | |
| Projekt | | | | | | |
| Esej | | | | | | |
| Raport | | | | | | |
| Prezentacja multimedialna | | | | | | |
| Egzamin praktyczny (obserwacja wykonawstwa) | | | | | | |
| Portfolio | | | | | | |
| Inne (jakie?) - | | | | | | |
| Referat | | | | | x | x |

3. Nakład pracy studenta i punkty ECTS

| Forma aktywności | | Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności |
|---|--|---|
| Godziny zajęć (wg planu studiów) z nauczycielem | | 30 |
| Praca własna studenta* | Przygotowanie do zajęć | 10 |
| | Czytanie wskazanej literatury | 10 |
| | Przygotowanie pracy pisemnej, raportu, prezentacji, demonstracji, itp. | |
| | Przygotowanie projektu | |
| | Przygotowanie pracy semestralnej | |
| | Przygotowanie do egzaminu / zaliczenia | 20 |
| | Inne (jakie?) - | |
| | Przygotowanie i wygłoszenie referatu | 20 |
| SUMA GODZIN | | 90 |
| LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU | | 3 |

* proszę wskazać z proponowanych przykładów pracy własnej studenta właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne

4. Kryteria oceniania wg skali stosowanej w UAM:

bardzo dobry (bdb; 5,0):
dobry plus (+db; 4,5):
dobry (db; 4,0):
dostateczny plus (+dst; 3,5):
dostateczny (dst; 3,0):
niedostateczny (ndst; 2,0):

I. Egzamin - punktacja (maksymalna liczba punktów – 20):

0-10 – ndst
10,5-12– dst
12,5-14 – dst+
14,5-16 – db
16,5-18- db+
18,5-20 – bdb

- II. Kryteria oceny referatu: 1. umiejętność zdefiniowania problemu i ocena jego istotności, 2. umiejętność zastosowania podstawowych kategorii i pojęć do analizy problemu, 3. świadomy wybór przyjętej perspektywy poznawczej, 4. umiejętność kontroli nastawień poznawczych, 4. samodzielność w poszukiwaniu materiałów i selekcji informacji, 5. krytyczna analiza źródeł, 6. umiejętność formułowania tez i sądów, również ocennych, 7. przestrzeganie zasad etyki naukowej, w tym zasad poszanowania własności intelektualnej.

Wskazane elementy są oceniane w zakresie ocen (ndst, dst, dst+, db, db+, bdb).